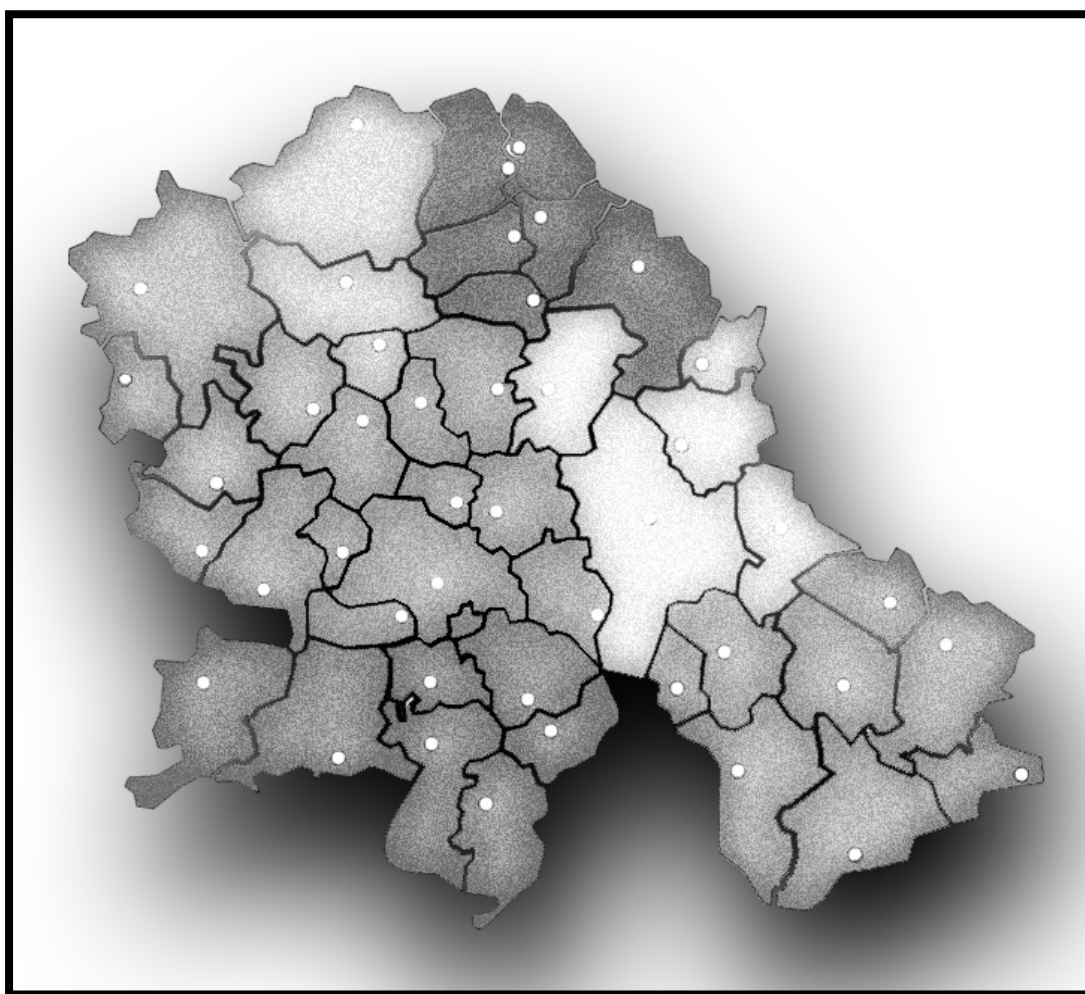

2017

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 12

број 3

година 2017.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач

Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Проф. др Владимир Петровић
Проф. др Горана Драговац
Прим. др Светлана Илић
Прим. др Младен Петровић

Редакцијски колегијум:

Доц.др Миољуб Ристић
Прим.мр сци мед Снежана Медић
Др Мирјана Штрбац
Екатерина Марковић
Сања Симић
Анкица Вукас
Радмила Зобеница
Душан Царевић
Марија Живановић
Анита Јоветић
Владица Марић

Информатичка обрада и дизајн:
Јосип Михајловић

Актуелности:

Извор података:

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

Институт за јавно здравље Војводине

СВЕТ

Менингококна болест у Нигерији: До 19.марта је у Нигерији пријављено 1407 случајева сумње на менингококну болест, укључујући 211 смртних исхода. Најугроженија популација су деца узраста 5-14 година, међу којима је пријављена половина оболелих. Као мере контроле предузете су епидемиолошка истраживања нових случајева сумње, рано откривање случајева, хитне дијагностичке процедуре код случајева сумње и масовна вакцинација опште популације.

Легионарска болест повезана са путовањем у Дубаи: Легионелозе су болести изазване бактеријама из рода *Legionella*. "Легионарска болест" је израз за пнеумонију изазвану легионелама. Поред плућа, легионеле могу да изазову инфекције других ткива, обично у виду апсцеса. Легионеле у природи живе у стајаћој води - језерима, бунарима и води каптажа, а у цивилизованим срединама налазе се у топлим стајаћим водама као што су вода централног грејања, резервоари за централну текућу топлу воду и централним клима уређајима. Легионарска болест настаје удисањем зараженог аеросола или аспирацијом заражене воде, 2-10 дана након заражавања. Болест настаје постепено, са општим симптомима (малаксалост, лако повишена температура, губитак апетита, затим болови у мишићима, умор, укоченост мишића и висока температура на које се надовезују симптоми запаљења респираторног тракта (сув кашаљ или продуктиван кашаљ са непурulentним, понекад крвавим испљувком). Највећи број болесника почиње да се опоравља 1-4 дана од започињања специфичне антимикробне терапије. У протеклих неколико месеци забележен је пораст броја оболелих од легионарске болести повезан са путовањем у Дубаи. Пријављено је 50 оболелих особа у десет замаља чланица Европске Уније и Швајцарској које наводе боравак у Дубаију у скороје време .

ЕВРОПА

Мултирезистентна туберкулоза међу мигрантима: У децембру 2016.године пријављена је група мултирезистентне туберкулозе (МДР ТБ), међу тражиоцима азила из Сомалије, Еритреје и Етиопије. До краја марта пријављено је 26 случајева МДР ТБ, из Немачке(14), Швајцарске(8), Аустрије(2), Финске(1) и Шведске(1).

Епидемија малих богиња у Румунији: Мале богиње, иако спадају у обољења која се могу превенирати имунизацијом и даље су присутне ендемски у појединим земљама Европске уније. Обухват имунизацијом против малих богиња у тим земљама је испод жељеног (мањи од 95%). Од краја септембра 2016. до 24. марта 2017.године у Румунији је регистровано 3911 случајева малих богиња. Нови случајеви се и даље региструју упркос текућим мерама сузбијања епидемије на националном нивоу кроз свеобухватну кампању имунизације. Румунија је снизила старосну границу за примену прве дозе вакцине са уобичајених 12 месеци до девет месеци и препоручује да се сва деца до девет година старости буду вакцинисана. У Швајцарској је током 2015. године регистровано 36 случајева, а током 2016. године 70 случајева малих богиња. У 2017.години су до сада регистрована 52 случаја малих богиња. Већина оболелих није претходно вакцинисана против малих богиња.

ВОЈВОДИНА

Актуелна епидемиолошка ситуација хепатитиса А у АП Војводини

Хепатитис А (заразна жутица) је акутна вирусна инфекција која спада у „болести прљавих руку“ . У последњих 10 година у АП Војводини регистровано је укупно 1263 случаја заразне жутице од којих су последња 32 случаја пријављена у 2016 години. Обзиром да на територији Покрајине није било већих епидемија од 2007 године и да је током времена дошло до накупљања осетљиве популације, могуће је очекивати епидемијску појаву ове болести у догледном периоду. Од почетка 2017 године у Војводини је регистровано 19 случајева ове болести од којих 11 у Севернобачком и осам у Јужнобачком округу. Уз напомену да ова болест код деце обично пролази као инапаратна и субклиничка инфекција а да је код одраслих манифестна, процена је да је укупан број случајева већи од регистрованог. Најважније мере превенције ове болести су здравствен васпитни рад, хигијена руку, употреба здравствено исправне воде за пиће, конзумирање безбедних намирница и општа хигијена. У случају сумње на заразну жутицу поребно је пацијента упутити инфектологу а болест пријавити надлежном епидемиологу и попунити пријаву заразне болести.

Епидемиолошка ситуација грипа у у сезони 2016/17.

Од 49. недеље надзора, тренд инциденције обољења сличних грипу на територији АП Војводине био је у порасту, а од 51. недеље је имао вредности изнад средњег прага интензитета активности. Овакав тренд инциденције задржао се до 2. недеље 2017. године, а од 3. недеље 2017. године, интензитет активности вируса грипа је испод епидемијског прага. Током последње (13. недеља) недеље надзора, на територији свих округа Покрајине регистрован је опадајући или стабилан тренд инциденције активности вируса грипа. Највише вредности узрасно специфичних стопа инциденције обољења сличних грипу (25,4/100.000) регистроване су у узрасту 15-29, а акутних респираторних инфекција (3479,5/100.000) у најмлађем узрасту (0-4 године).

Светски дан здравља, 7. април 2017. године

„Депресија – хајде да разговарамо”

Преузето са сајта Института за јавно здравље Војводине

Светска здравствена организација сваке године обележава 7. април, Светски дан здравља, као један од значајних датума из Календара јавног здравља. Овај датум уједно представља и дан када је Светска здравствена организација основана.

Ове године Светски дан здравља посвећен је депресији и обележава се под слоганом **„Депресија – хајде да разговарамо”**.

Депресија се јавља код особа свих узраста, различитих животних путева и у свим земљама. Узрокује психолошку патњу и утиче на способност особе да обавља и најједноставније свакодневне активности, са негативним последицама на односе са породицом и пријатељима, као и на способност особе да привређује. У најгорем случају, депресија може да доведе до самоубиства (суицида) који представља други водећи узрок смрти код младих узраста 15-29 година старости.

Циљ овогодишње кампање је да се повећа број људи који ће потражити помоћ, а који имају симптоме депресије. Разговор са особама од поверења може бити први корак ка опоравку од депресије. Разговарајући о депресији са члановима породице, пријатељима, здравственим радницима, у школама, на радном месту, социјалним установама, у медијима може се смањити стигма која је повезана са депресијом.

Према подацима Светске здравствене организације, на глобалном нивоу 322 милиона људи пати од депресије (4,4% светске популације). Депресија је главни узрок 800.000 самоубиства годишње на светском нивоу и представља други водећи узрок смрти међу млађом популацијом (узраста од 15 до 25 година живота).

Депресија је један од водећих узрока оптерећења становника болестима у Србији. Према подацима из извештаја Светске здравствене организације из 2017. године (Глобално здравље: Процене депресије и других менталних поремећаја), од депресије у Србији пати 419.302 особе (5% популације). Према Студији оптерећења друштва болешћу у Србији, депресија је у 2000. години била одговорна за 52.901 DALY-ја (19.073 код мушкараца и 33.828 код жена; DALY-године живота кориговане у односу на неспособност). У укупном рангирању, базираном на DALY-јима за 18 одабраних поремећаја здравља, депресија је била на четвртном месту. Депресија више оптерећује жене код којих заузима треће место, док је код мушкараца оптерећење депресијом на шестом месту.

У Истраживању здравља становништва Србије из 2013. године, за категоризацију становништва са депресивним симптомима (од минималних до симптома тешке депресије) коришћен је Упитник о здрављу пацијента (упитник самопроцене од 8 питања, *The Patient Health Questionnaire – PHQ-8*) којим је утврђено да 4,1% одраслог становништва показује симптоме депресије. Симптоми депресије су били значајно присутнији код жена (5,3%) него код мушкараца (2,9%), као и у популацији старих и најсиромашнијих. Забрињава податак да је чак 21,1% становништва старих 85 година или више имало симптоме депресије, али их они нису препознали као такве. У односу на претходна истраживања здравља становништва Србије из 2000 и 2006. године, запажено је повећање учесталости депресије (2000. године – 4,6%, 2006. године – 6,0%, а у 2013. години – 6,7%).

Светска здравствена организација у овогодишњој кампањи посебну пажњу посвећује онима које депресија најчешће погађа: адолесцентима и младим одраслим особама, женама у репродуктивном добу (нарочито после порођаја) и старијим особама (преко 60 година).

Циљеви овогодишњег Светског дана здравља су:

- боља информисаност јавности о узроцима и могућим последицама депресије;
- да депресивне особе препознају симптоме и затраже помоћ;
- да породица, пријатељи и колеге особа са знацима депресије могу да пруже помоћ.

Кључне поруке кампање:

- Депресија је чест ментални поремећај који погађа људе свих узраста, из свих сфера живота у свим земљама.
- Ризик за настанак депресије повећава сиромаштво, незапосленост, животни догађаји као што су смрт вољене особе или развод брака, физичка болест и проблем изазван употребом алкохола и дрога.
- Депресија узрокује душевну патњу и може да утиче на способност људи да обављају чак и најједноставније задатке.
- Депресија може да доведе до разарајућих последица на односе са породицом и пријатељима.
- Депресија може да онемогући људе да раде и учествују у породичном и животу заједнице. У најгорем случају депресија може довести до самоубиства.
- Депресија се може ефикасно спречити и лечити. Лечење обично укључује психотерапију или коришћење антидепресивних лекова или и једно и друго.
- Превазилажење стигматизације која је често повезана са депресијом повећава број оних који ће потражити стручну помоћ.
- Разговор са особама од поверења може бити први корак ка опоравку од депресије.

Шта можете учинити ако мислите да сте депресивни?

- Разговарајте са неким коме верујете о својим осећањима. Већина људи се осећа боље након разговора са особом од поверења.
- Потражите стручну помоћ, пре свега од изабраног лекара.
- Радите оно у чему уживате и што чини да се добро осећате.
- Будите у сталном контакту са породицом и пријатељима.
- Саветује се физичка активност, посебно шетња.
- Неопходни су редовна исхрана и довољно сна.
- Избегавајте или ограничите унос алкохола јер може погоршати депресију.
- Ако имате мисли о самоубиству или самоповређивању одмах потражите помоћ (у нашој земљи можете назвати или писати Центру „Срце“: бесплатан тел. 0800 300 303).

Шта ви можете да урадите за особе које пате од депресије?

- Сазнајте више о депресији.
- Будите добар слушалац – охрабрите особу да потражи помоћ.
- Будите стрпљиви – обично је потребно неколико недеља да се особа која пати од депресије осећа боље.
- Треба их подстицати на друштвене активности, физичку активност и редован сан.
- Уклоните све лекове, оштре предмете и ватрено оружје из куће како бисте спречили повређивање.

У Србији једино удружење грађана које се већ 26 година волонтерски бави пружањем подршке и превенцијом самоубиства јесте Центар "Срце", који у периоду од 17 до 23 часа, на бесплатно доступном телефону на целој територији Србије 0800 300 303 (као и путем е-mail-а: vanja@centarsrce.org или чета на веб-страници www.centarsrce.org) пружа емотивну подршку особама у кризи. Овом волонтерском удружењу грађана је потребна помоћ у проналажењу сталног простора за рад, у циљу одрживости њихове значајне друштвене улоге.

Овим путем скрећемо пажњу и на приручнике Светске здравствене организације (СЗО) које је превео Институт за ментално здравље (Београд), а односе се на превенцију самоубиства из угла рада запослених у медијима, лекара и других здравствених радника, рада са ожалошћеним члановима породица и службенике затвора. Можете их преузети:

- **Превенција самоубиства: приручник за наставнике;** издавач: Институт за ментално здравље, Београд; аутор: СЗО
- **Превенција самоубиства: приручник за запослене у медијима;** издавач: Институт за ментално здравље; аутор: СЗО
- **Превенција самоубиства: приручник за лекаре;** издавач: Институт за ментално здравље Београд; аутор: СЗО
- **Превенција самоубиства: приручник за здравствене раднике;** издавач: Институт за ментално здравље Београд; аутор: СЗО:
- **Превенција самоубиства: рад са ожалошћенима;** издавач: Институт за ментално здравље Београд; аутор: СЗО
- **Превенција самоубиства: приручник за службенике затвора;** издавач: Институт за ментално здравље Београд; аутор: СЗО

Институт за јавно здравље Војводине већ дужи низ година сарађује са свим здравственим установама (нарочито примарне здравствене заштите), Медицинским факултетом и Филозофским факултетом – Одсек за психологију Универзитета у Н. Саду, органима управе на локалном и покрајинском нивоу, медијима и удружењима грађана у области: 1) превенције менталних поремећаја који су у релацији са настанком депресије; 2) превенције депресије; 3) информисања и едукације о значају благовременог откривања депресивних поремећаја и ризика за њихов настанак; 4) информисања и едукације о значају правилног лечења депресије; 5) дестиматизације процеса лечења и оболелих и 6) јавноздравствених мера превенције самоубиства (нарочито су препознатљиви ефекти посебног Програма из области јавног здравља за територију АП Војводине у 2013/2014. години – „Заједно против депресије“).

На веб-страници Института за јавно здравље Војводине налазе се доступни:

- 1) On-line PHQ-9 скрининг-тест за самопроцену депресивне епизоде,
- 2) Летак са PHQ-9 скрининг-тестом за самопроцену депресије (на српском и мађарском језику):
- 3) Агитка за помоћ особама које имају симптоме депресије и још нису потражили помоћ (на српском и мађарском језику):
- 4) Летак за подршку члановима породице особа које размишљају о самоубиству (на српском и мађарском језику):
- 5) Постер са два кључна питања за самопроцену постојања депресивне епизоде (на српском и мађарском језику):

Депресија

Хајде да разговарамо

LetsTalk

www.who.int/depression/en

Република Србија
Министарство Здравља

ИНСТИТУТ ЗА ЈАКОНО ЗДРАВЉЕ
„Др Војислав Костић“

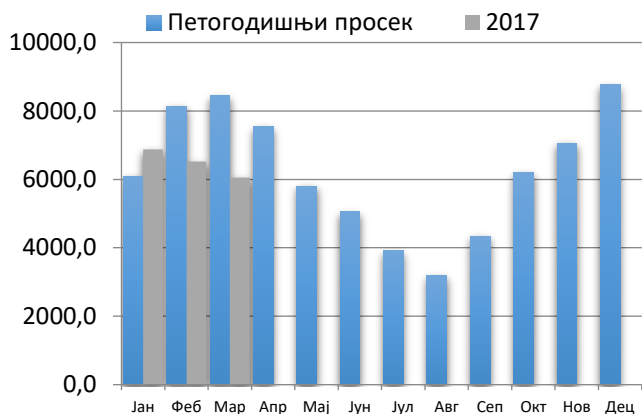
World Health
Organization

ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У ВОЈВОДИНИ У МАРТУ 2017.ГОД.

У марту 2017.године у АП Војводини је пријављено 6057 случајева оболевања од заразних болести. Регистровано је 438 појединачних пријава и 5619 случајева заразних болести које се пријављују на збирним пријавама.

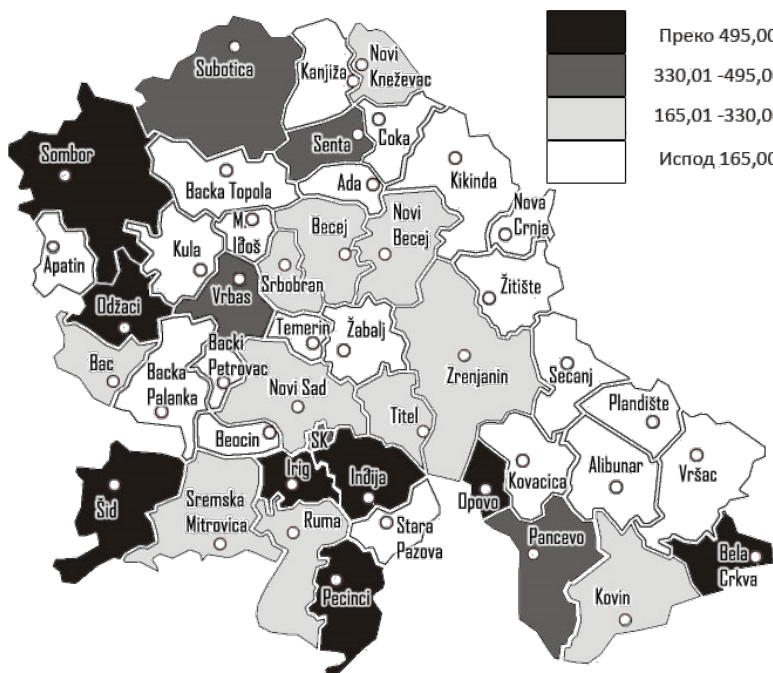
Инциденција заразних болести у АП Војводини износила је 313,5 на 100.000 становника. У односу на претходни месец регистровано је 7% мање случајева заразних болести, а у односу на март 2016.године, регистровано је 19% мање случајева заразних болести.

У марту је у Војводини од заразних болести умрло десет особа. Узрок смртног исхода је у по три случаја била сепса и бактеријски менингитис, у два случаја грип, а у по једном случају узрок смртног исхода био је ентеритис узрокован токсином бактерије *Clostridium difficile* и туберкулоза.

Највиша инциденција забележена је у општинама *Оџаци*(2324,7), *Опово*(1427,2) и *Шид*(1196,3), док је најнижа инциденција забележена у општинама *Ада*(5,9), *Алибунар*(14,9) и *Мали Иђош*(33,0).

Стрептококозе (J02, J03 и A38) са 3715 пријављених случајева чине више од 61% свих регистрованих пријава заразних болести у овом месецу.

ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ ДИЈАГНОЗА У МАРТУ

ДИЈАГНОЗА	Инд III 2016.	Инд III 2017.
Tonsillitis et pharyngitis strept. J02, J03	238,9	185,6
Varicella B01	65,7	64,5
Pneumonia J12-15	22,4	21,2
Scabies B86	16,7	12,3
Diarrhoea et gastroenteritis A09, A04.9	14,4	8,0
Scarlatina A38	4,1	6,7
Enterocolitis per Clostridium difficile A04.7	4,9	4,2
Mononucleosis infectiva B27	2,5	2,6
Septicaemia alia, non spec.et spec. A40.9,A411.8	2,7	2,2
Tuberculosis A15-19	0,6	0,9

ЕПИДЕМИЈЕ

У марту 2017.године регистровано је пет епидемија:

- На територији сремског и јужнобачког округа регистрована је по једна породична епидемија великог кашља, са укупно девет оболелих особа;
- На територији јужнобачког округа-међу учесницима државног кадетског првенства у пливању регистрована је епидемија заразног пролива;
- На територији јужнобанатског округа регистрована је епидемија шарлаха међу децом у предшколској установи у Белој Цркви са десеторо оболеле деце и,
- На територији јужнобачког округа регистрована је једна болничка епидемија заразног пролива у Клиничком Центру Војводине, на Клиници за неурохирургију, са 21 оболелом особом.

ОБОЉЕЊА ПРОТИВ КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У марту 2017.године, на територији Војводине је пријављено 18 случајева туберкулозе. Пријављено је и осам особа оболелих од хроничног облика хепатитиса Б. Пријављено је и 17 случајева пертусиса, на територији јужнобачког (14 оболелих) и сремског округа (3 оболела). У 12 случајева се ради о уредно вакцинисаној деци школског узраста, у три случаја о одраслим особама непознатог вакциналног статуса а, у два случаја се ради о невакцинисаној деци старости четири године и мање од годину дана старости. Сви случајеви, осим једног епидемиолошки повезаног и једног вероватног случаја, су лабораторијски потврђени.

На територији Ковачице (2 клиничка случаја) и Селенче (један лабораторијски потврђен случај) су регистровани случајеви паротитиса, код уредно вакцинисане деце старости предшколског узраста.

СЕПТИКЕМИЈЕ

У марту су пријављена 42 случаја сепсе.

Као најчешћи узрочник изолована је бактерија *Staphylococcus spp.*(15). У шест случајева узрочник сепсе је био *Acinetobacter spp.*, у пет случајева *Enterococcus spp.*, у четири случаја бактерије из групе *Streptococcus-a*(*S.sanguinis*, *S viridans*), у по два случаја *Streptococcus pneumoniae* и *Klebsiella pneumoniae*, а у по једном случају узрочник сепсе је била и *Escherichia coli* и *Serratia marcescens*. У шест случајева узрочник сепсе није доказан.

**Broj registrovanih slučajeva zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju u AP Vojvodini
od 01.03.2017. do 31.03.2017. godine, po okruzima**

Dijagnoza		Južno bački	Sremski	Severno bački	Zapadno bački	Severno banatski	Srednje banatski	Južno banatski	Ukupno
ГРУПА РЕСПИРАТОРНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Tuberculosis</i>	A15-19	6	2	4	1	1	4		18
<i>Pertusis</i>	A37	14	3						17
<i>Scarlatina</i>	A38	40	17	12	5	3	8	44	129
<i>Pertusis</i>	A39			1					1
<i>Varicella</i>	B01	482	121	173	96	36	195	142	1245
<i>Parotitis epidemica sine compl.</i>	B26.9	1						2	3
<i>Mononucleosis infectiva, non specificata</i>	B27.9	10	5	11	5	5	7	7	50
<i>Meningitis pneumococcica</i>	G00.1	1			1				2
<i>Meningitis bacterialis non spec,</i>	G00.9	2			1	1			4
<i>Pharyngitis et tonsillitis streptococcica</i>	J02.0,J03.0	336	1135	233	1165	122	87	508	3586
<i>Influenzae, virus identificata</i>	J10	4	1					1	6
<i>Pneumonia</i>	J12-15	156	99	46	25	14	2	67	409
ГРУПА ЦРЕВНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Enteritis salmonellosa</i>	A02.0,.9	4	2	1	1	3	2		13
<i>Enteritis campylobacterialis</i>	A04.5	3		6		1		1	11
<i>Enterocolitis per Clostridium difficile</i>	A04.7	24	6	3	7	12	7	22	81
<i>Diarrhoea et gastroenteritis, causa infectionis susp</i>	A04.9,A09	53	3	5	38	30	9	17	155
<i>Intoxicatio alimentaria bacterialis, non specificata</i>	A05.9	5		2					7
<i>Hepatitis A</i>	B15.9	3		5					8
ГРУПА ПАРАЗИТАРНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Scabies</i>	B86	86	23	11	26	5	23	63	237
ГРУПА ОСТАЛИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Septicaemia alia</i>	A41.8,40.9	33	2	2	2		3		42
ГРУПА ТРАНСМИСИВНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Morbus Lyme</i>	A69.2							1	1
ГРУПА ПОЛНО ПРЕНОСИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Syphilis recens, non specificata</i>	A51.9		2		1				3
<i>Infectio chlamydialis modo sexuali trans.</i>	A56	4		7					11
<i>Hepatitis chronica B sine delta agente</i>	B18.1	5	1	2					8
<i>Hepatitis chronica C</i>	B18.2	2		2	1			1	6
<i>Morbus HIV cum morbis inf.et par</i>	B20							1	1
ГРУПА ЗООНОЗА									
<i>Febris Q</i>	A78		1						1
<i>Toxoplasmosis</i>	B58.9	1				1			2
УКУПНО		1275	1423	526	1375	234	347	877	6057
Latio HIV	Z221.-	3						3	6
Kliconoštvo crevnih bakterija	Z22.1	3							3
HBsAg nosilaštvo	Z22.5	2							2
anti HCV nosilaštvo	Z22.9	9	1						10

Vojvođanski epidemiološki mesečnik možete pronaći i na web-adresi:

<http://www.izjzv.org.rs/> u delu publikacije Instituta

Ukoliko ste u mogućnosti da Vojvođanski epidemiološki mesečnik primete putem e-maila, molimo Vas da nas o tome obavestite putem e-maila upućenog na adresu: epidemiologija@izjzv.org.rs